

Dziennik Urzędowy

MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

WARSZAWA

Nr 1 - 13,

15 stycznia 1948 r.

TREŚĆ:

ZARZĄDZENIA:	Str.
Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 grudnia 1947 r. o ustanowieniu odznaki pamiątkowej 30-lecia Sądownictwa Polskiego (1917 r. — 1947 r.)	1
OKOLNIKI:	
Nr 34/47/OA w sprawie maksymalnych form, dotyczących przechowywania w kasach sądowych gotówki kasowej	2
Nr 1/48/Szk w sprawie szkolenia aplikantów sądowych	2
PISMO OKÓLNE:	
w sprawie sądów obywatelskich	4
KOMUNIKATY:	
w sprawie przesyłek urzędowych z opłatą przerzuconą na adresata	6
w sprawie o aktach stanu cywilnego	7
w sprawie należności w razie podróży służbowej lub delegacji	7
w sprawie obowiązku publicznych szpitali psychiatrycznych przyjmowania chorych, skierowanych na podstawie orzeczeń sądowych	8
UCHWAŁA	
Całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 23 października 1947 r. w sprawie stosunku między przepisami art. 1 ust. 1 i art. 39 dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich a art. 5 dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu, oraz między dekretem z dnia 6 lutego 1945 r. oatorium lokalowym dla spółdzielni, przedłużonym dekretem z dnia 25 czerwca 1946 r., a przepisem art. 1 ust. 4 dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich	8
RUCH SŁUŻBOWY:	
nominae, przeniesienia, zwolnienia	12

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 31 grudnia 1947 r.

o ustanowieniu odznaki pamiątkowej 30-lecia Sądownictwa Polskiego (1917 r. — 1947 r.).

Dla upamiętnienia nieprzerwanej 30-letniej pracy sędziów, prokuratorów, urzędników i niższych funkcjonariuszów sądowych, którzy w 1917 roku przystąpili do budowy pierwszych zrębów Wymiaru Sprawiedliwości w Polsce, ustanawiam odznakę pamiątkową 30-lecia Sądownictwa Polskiego (1917 r. — 1947 r.).

Odznaka pamiątkowa w kształcie medalu brązowego o średnicy 33 mm przedstawia na czołowej stronie w środku wytłoczony wizerunek Temidy, wspartej o tarczę z Orłem. W lewej ręce Temidy umieszczony jest wieniec z cyfrą XXX. Na odwrotnej stronie umieszczona jest poziomo data „I. IX. 1917 — 1947, I. IX.“, a w otoku napis „za nieprzerwaną XXX letnią służbę w Wymiarze Sprawiedliwości“.

Odznakę powyższą nosi się na wstążce jed-

wabnej, rypsowej o szerokości 33 mm koloru zielonego, pośrodku której przebiega lila pasek o szerokości 10 mm w otocze czarnej.

Odznakę nadaje Minister Sprawiedliwości tym pracownikom Wymiaru Sprawiedliwości, którzy od 1917 r. do końca 1947 r. zajmowali stanowiska w służbie Wymiaru Sprawiedliwości.

Wszystkie wydatki, związane z nadaniem odznaki za nieprzerwaną 30-letnią służbę w Wymiarze Sprawiedliwości, pokrywane są z budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości.

w/z Minister Sprawiedliwości:

Leon Chajn

Podsekretarz Stanu

OKÓLNİK Nr 34/47OA.

w sprawie maksymalnych norm, dotyczących przechowywania w kasach sądowych gotówki kasowej.

Do Obywateli Kierowników wszystkich sądów.

W myśl § 7 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 1939 r. o kasach sądowych (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. Nr 2) ustalam w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu maksymalną normę gotówki kasowej, która może być przechowywana w kasach sądowych, na 20.000 zł dla sądów apelacyjnych, sądów okręgowych, zamiejscowych wydziałów sądów okręgowych i są-

dów grodzkich, liczących więcej, niż pięciu sędziów, dla pozostałych zaś sądów -- na 8.000 zł z zastrzeżeniami, przewidzianymi w ust. 2 i 3 § 7 powyższego zarządzenia.

Warszawa, dnia 15 grudnia 1947 r.

w/z Minister Sprawiedliwości:

Tadeusz Rek
Podsekretarz Stanu

OKÓLNİK Nr 1/48 Szk.

w sprawie szkolenia aplikantów sądowych.

Do Obywateli Prezesów i Prokuratorów Sądów Apelacyjnych i Okręgowych, oraz Sędziów, sprawujących kierownictwo Sądów Grodzkich.

Spostrzeżenia, poczynione przez Ministerstwo Sprawiedliwości, wskazują na to, że w ciągu blisko trzech lat szkolenie aplikantów poczyniło duże postępy. W tych środowiskach sądowych, do których przeniknęło głębiej zrozumienie zasad „Instrukcji w sprawie przebiegu aplikacji sądowej, organizacji i prowadzenia seminariów aplikantskich oraz egzaminów sędziowskich“ z dnia 4 stycznia 1945 r., ogłoszonej w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości Nr 1 z roku 1946, daje się zaobserwować znaczne podniesienie poziomu szkolenia aplikantów. Z uznaniem podnoszę, że w niektórych środowiskach poszczególne sędziowie z własnej inicjatywy przez szereg miesięcy bezinteresownie prowadzili cykle wykładów dla aplikantów z poszczególnych dziedzin prawa niezależnie od seminarium (np. we Wrocławiu Wiceprezes Sądu Okręgowego i jeden z sędziów tegoż Sądu). Niemniej jednak istnieją jeszcze całe środowiska, w których nie wytworzyła się odpowiednia „atmosfera szkoleniowa“ i w których aplikanci nie zdobywają pełnego przygotowania do zawodu sędziowskiego i prokuratorskiego. Pewne błędy i niedociągnięcia zdarzają się także w środowiskach, w których -- ogólnie biorąc -- szkolenie aplikantów stoi już na zadowalającym poziomie. To też uważam za konieczne podzielić się z Obywatelami Prezesami i Prokuratorami spostrzeżeniami co do istniejących niedociągnięć, aby spowodować ich usunięcie.

1) Ogólne uwagi o aplikacji.

Aplikacja sądowa ma dać aplikantowi pełne przygotowanie do zawodu sędziowskiego i prokuratorskiego, tak teoretyczne, jak i praktyczne. Aplikant winien nie tylko teoretycznie opanować wszystkie dziedziny prawa, z którymi się zetknie, jako przyszły sędzia czy prokurator, ale ma na-

być również umiejętność technicznego ich stosowania. W szkoleniu aplikantów, tak u poszczególnych sędziów i prokuratorów, jak też na seminarium, należy sprawdzić i rozwijać trafność decyzji i wskazywać aplikantowi różne aspekty tego samego zagadnienia i tej samej decyzji, a mianowicie aspekt prawny, życiowy i społeczny. Poza trafnością decyzji merytorycznej należy kształtować u aplikanta znajomość techniki pracy sędziego, prokuratora i sekretariatu, znajomość regulaminów i biurowości, ogólną znajomość kasowości i administracji sądowej w zakresie sądu grodzkiego. Rzecz jasna, że ogrom materiału prawniczego, jaki muszą aplikanci opanować w okresie aplikacji, uniemożliwia dokładne przyswojenie sobie wszystkich regulaminów, ale każdy sędzia i prokurator, do którego aplikant jest przydzielony, winien zwrócić mu uwagę na przepisy regulaminowe w zakresie danego działu, oraz winien czuwać nad tym, aby aplikant zaznajomił się z techniką pracy sekretariatu, a w szczególności z prowadzeniem repertoriów i innych ksiąg. Nie można w tym oczywiście dochodzić do przesady ze szkoda dla praktyki czysto sędziowskiej i prokuratorskiej.

Zwracam uwagę, że egzamin sędziowski ma na celu tak sprawdzenie poziomu teoretycznego, jak zwłaszcza i praktycznego przygotowania aplikanta do zawodu sędziowskiego i prokuratorskiego.

2) Seminarium dla aplikantów

Z zadowoleniem stwierdzam, że w bieżącym roku szkoleniowym (1947/48) w szeregu środowisk, jak np. w Gdańsku, Krakowie, Lublinie, Olsztynie, Poznaniu i Wrocławiu, seminarium dla aplikantów jest już prowadzone na właściwym poziomie. Niemniej jednak ze spostrzeżeń Ministerstwa Sprawiedliwości jest widoczne, że w szeregu środowisk nie ma pełnego zrozumienia istotnych zadań i celów seminarium dla aplikantów.

Seminarium dla aplikantów ma na celu przygotowanie aplikantów nie do egzaminu sędziowskiego, lecz do zawodu sędziowskiego i prokura-

torskiego. Winno ono w sposób głęboki i wszechstronny przepracować nie te zagadnienia, z którymi i tak aplikant będzie się musiał zaznajomić, przygotowując się do egzaminu sędziowskiego, — zagadnienia, do których łatwo znajdzie źródła i materiały, lecz te, do których rutynowany sędzia — pedagog doszedł w toku swojej praktyki zawodowej i dzięki doświadczeniu zawodowemu, — te, które w toku praktyki nasunęły mu wątpliwości. Sędziowie, drugiej instancji jako wykładowcy na seminarium mogą czerpać tematy ze swego bogatego doświadczenia, które z każdym niemal dniem nasuwa im nowe usterki i niedociągnięcia sądów pierwszej instancji. Sędziowie pierwszej instancji, bliżsi życiu i praktyce bezpośredniej, również dysponują dużym materiałem — wachlarzem tematów.

Podobnie jak w szkoleniu aplikantów u poszczególnych sędziów i prokuratorów, tak w szkoleniu seminarnym należy położyć duży nacisk na zagadnienia praktyczne, na technikę pracy sędziego i prokuratora. Zwłaszcza, omawiając postępowanie sądowe (karne, cywilne, niesporne), należy na każdym posiedzeniu poświęcić trochę czasu drobiazgom regulaminowym i biurowym. Omawiając np. prawo spadkowe, nie należy się ograniczyć do zagadnień prawa materialnego, lecz szeroko potraktować postępowanie sądowe; to samo jeśli chodzi o księgi wieczyste itd.

Ponieważ aplikacja sądowa trwa obecnie przeciętnie dwa lata, przeto cały materiał seminarny należy rozłożyć w zasadzie na dwa lata. Pozwoli to na bardzo szerokie i wyczerpujące potraktowanie wszystkich działów szkolenia.

W bieżącym roku szkoleniowym (1947/48) należy położyć silny nacisk na praktyczne przeszkolenie aplikantów w tych świeżo zunifikowanych działach prawa cywilnego, w których jeszcze nie utarła się praktyka sądowa, a więc w prawie spadkowym, rzeczowym, hipotecznym i opiekuńczym, ze szczególnym uwzględnieniem postępowania sądowego w tych sprawach.

Z całym naciskiem zwracam uwagę na konieczność oparcia seminarium w tych działach prawa, które mają związek z praktyką sądową, na pracach pisemnych, których tematem winny być przykłady praktyczne (casusy), a które winny być oddane przez aplikantów wykładowcy w takim terminie, aby mógł je przed posiedzeniem seminarium przejrzeć i zaopatrzyć uwagami.

Również i nowe działy prawa zunifikowanego należy przerobić na materiale zadań pisemnych, opartych na przykładach praktycznych (casusach), a nie na wypracowaniach teoretycznych. Można w tym celu wykorzystać casusy, które były przedmiotem ćwiczeń pisemnych na seminarium notarialnym.

Jeżeli aplikant rozwiąże zadanie zupełnie błędnie, winien po posiedzeniu opracować je ponownie wedle wskazówek wykładowcy i wyniku dyskusji. Do akt osobowych aplikanta należy dołączyć nie tylko poprawne, ale i błędne zadanie.

Posiedzenia seminarium, których przedmiotem są inne działy prawa, nie mające związku

z praktyką sądową (okólnik Nr 16/46, ogłoszony w Dz. Urz. Min. Sprawiedl. Nr 2 z roku 1946), nie będą oparte na wypracowaniach pisemnych. Jeżeli seminarium podzielone jest na kilka grup, to wykłady tego typu mogą być wspólne dla wszystkich grup.

3) Szkolenie u sędziów i prokuratorów.

Samo seminarium nie może dać pełnego wykształcenia aplikantów, jeżeli nie będzie oparte o dobrą praktykę u sędziów i prokuratorów. Wyniki egzaminów sędziowskich wskazują, że np. w Lublinie, gdzie przez cały czas seminarium dla aplikantów, dzięki ofiarnej pracy wykładowców pod umiejętnym kierownictwem Sędziego Sądu Apelacyjnego Tadeusza Walewskiego, jest prowadzone na najlepszym może w Polsce poziomie, praktyczne przygotowanie aplikantów jest mimo to niewystarczające. Seminarium dla aplikantów nie może więc zwolnić sędziów i prokuratorów od pełnej troski o teoretyczne i praktyczne wykształcenie aplikantów.

Każdy sędzia i prokurator, do którego zostanie przydzielony aplikant, winien dbać o to, aby w czasie tego przydziału przekazać aplikantowi maximum swego doświadczenia zawodowego i życiowego. Aplikant po ukończeniu praktyki w danym dziale powinien opanować praktycznie technikę pracy tego działu. Sędziowie i prokuratorzy, a szczególnie przewodniczący wydziałów sądu okręgowego i kierownicy oddziałów sądu grodzkiego, powinni czuć się za to osobiście odpowiedzialni. Aplikanci powinni nie tylko protokolować na rozprawach, ale także winni sporządzać projekty wyroków, postanowień i zarządzeń (dekretacji), oraz brać udział w posiedzeniach niejawnych i przygotowywać wszystkie załatwienia sędziowskie i prokuratorские. Przy rozpoczęciu praktyki aplikanta w danym dziale sędzia, względnie prokurator, winien odbyć z nim rozmowę, w której stwierdzi stan jego wiadomości i da mu szczegółowe wskazówki co do jego pracy i szkolenia w tym dziale, a bezpośrednio przed ukończeniem praktyki w tym dziale odbędzie z nim podobną rozmowę, w której stwierdzi, jakie postępy aplikant poczynił w czasie tego przydziału.

4) Znajomość zagadnień konstytucyjnych i ustrojowych.

Spostrzeżenia, powzięte w toku egzaminów sędziowskich, wskazują na to, że niejednokrotnie aplikanci sądowi nie wykazują dostatecznej znajomości polskiego prawa konstytucyjnego, nie zdają sobie sprawy z istotnego znaczenia manifestu lipcowego PKWN, nie wiedzą, jak powstała Krajowa Rada Narodowa i Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego, nie zdają sobie sprawy z istotnego znaczenia i zadań Rad Narodowych. Jeden z aplikantów nie potrafił nawet podać pytań głosowania ludowego z czerwca 1946 r. Stan ten budzi głęboką troskę o społeczne i państwowe przygotowanie aplikantów do przyszłych zadań sędzie-

go i prokuratora. Jeżeli całe sądownictwo stoi na stanowisku, że sędzia i prokurator musi czuć się silnie związany z całością życia zbiorowego, to wszystkie czynniki sądowe muszą dołożyć wszelkich starań, aby i aplikantów sądowych przepoić tego rodzaju nastawieniem.

W związku z tym zarządzam, aby zagadnienia konstytucyjne i ustrojowe były przedmiotem ustnego egzaminu sędziowskiego.

5) Czytanie prasy prawniczej i wydawnictw.

Niektóre odpowiedzi na egzaminach sędziowskich wskazują na to, że wielu aplikantów nie czyta prasy prawniczej, chociaż jest to jeden z najważniejszych sposobów utrzymania się w kontakcie z postępowaniem myśli prawniczej i pogłębienia wiedzy prawniczej. Czytanie prasy prawniczej daje najlepszą możliwość gruntowniejszego zaznajomienia się z bieżącym ustawodawstwem, do którego nie ma jeszcze komentarzy, orzecznictwa i urobionej praktyki sądowej. Z tego punktu widzenia prasa prawnicza jest cennym materiałem pomocniczym do przygotowania się do egzaminu sędziowskiego. To też gorąco zachęcam wszystkich aplikantów sądowych do czytania i w miarę możliwości prenumerowania prasy prawniczej, a zwłaszcza „Demokratycznego Przeglądu Prawniczego“.

Bezcennym materiałem dla każdego aplikanta, tak z punktu widzenia przygotowania się do egzaminu sędziowskiego, jak i pod kątem przyszłej jego pracy sędziowskiej i prokuratorowskiej, jest wydany przez Ministerstwo Sprawiedliwości zbiór regulaminów, instrukcji i okólników, dotyczących wewnętrznego urzędowania sądów i prokuratur pt. „Urzędowanie sądów i prokuratur“. Również dużą korzyść odniesie każdy aplikant z zaznajomienia się z „Informatorem Sądowym“ na rok 1947/48.

Szczególną też uwagę zwracam wszystkim aplikantom na nowy dział instrukcyjno-szkoleniowy, jaki ma być wprowadzony w „Demokratycznym Przeglądzie Prawniczym“. Będzie on zawierał praktyczne wskazówki dla aplikantów i młodych sędziów oraz prokuratorów. Członków komisji egzaminacyjnych przy egzaminach sędziowskich proszę o szerokie uwzględnianie tego działu przy egzaminach sędziowskich, celem sprawdzenia praktycznego przygotowania aplikantów do zawodu sędziowskiego i prokuratorowskiego.

Uwagi końcowe.

Właściwe postawienie aplikacji sądowej i właściwy poziom szkolenia aplikantów jest jednym z najdonioślejszych zagadnień dla przyszłości sądownictwa. Od sumy wysiłków, jakie włożą sędziowie i prokuratorzy w wyszkolenie aplikantów, zależy w dużym stopniu podniesienie poziomu i doskonalenie sądownictwa. Toteż jestem przekonany, że obecne pokolenie sędziów i prokuratorów wykaże pełne zrozumienie wagi tego zagadnienia i włoży jak najwięcej starania i pracy w wyszkolenie aplikantów.

Niniejszy okólnik proszę udzielić do wglądu wszystkim sędziom, prokuratorom, asesorom i aplikantom.

Warszawa, dnia 2 stycznia 1948 r.

w/z Minister Sprawiedliwości:

Leon Chajm

Podsekretarz Stanu

PISMO OKÓLNE

w sprawie sądów obywatelskich.

Do Obywateli Prezesów Sądów Apelacyjnych i Okręgowych, oraz Sędziów, sprawujących kierownictwo Sądów Grodzkich.

Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Administracji Publicznej i Ministerstwem Ziem Odzyskanych, oraz przy współpracy z Biurem Rad Narodowych przy Radzie Państwa, postanowiło, w wykonaniu prawa o sądach obywatelskich z dnia 22 lutego 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 64), uruchomić z dniem 31 stycznia 1948 r. pierwszą serię sądów obywatelskich. Odpowiednie zarządzenie w najbliższym czasie zostanie ogłoszone w Monitorze Polskim.

Ministerstwo Administracji Publicznej i Ministerstwo Ziem Odzyskanych prześle w najbliższych dniach okólniki do władz administracyjnych, polecające przeprowadzenie czynności przygotowawczych do uruchomienia sądów obywatelskich, a Biuro Rad Narodowych przy Radzie Państwa prześle do gminnych (miejskich) rad narodowych instrukcję w sprawie przeprowadzenia wyborów

sędziów obywatelskich, ich zastępców i ławników w tych gminach, w których prawo o sądach obywatelskich wejdzie w moc.

W pracach organizacyjnych przy uruchamianiu sądów obywatelskich współdziałać powinny władze sądowe i to nie tylko w tym zakresie, jaki przewiduje prawo o sądach obywatelskich. Obywatele Prezesi Sądów Apelacyjnych, Prezesi Sądów Okręgowych i Sędziowie, sprawujący kierownictwo Sądów Grodzkich, już z racji zajmowanych w organizacji sądownictwa stanowisk, powołani zostali do współpracy w organizacji sądów obywatelskich, jako tych sądów, które w przyszłej sieci organizacyjnej sądownictwa powszechnego działać będą w zakresie ustalonych prawem kompetencji na obszarze całego Państwa.

Ministerstwo Sprawiedliwości jest więc przekonane o tym, że Obywatele Prezesi Sądów Apelacyjnych, Prezesi Sądów Okręgowych i Sędziowie, sprawujący kierownictwo Sądów Grodzkich, z własnej inicjatywy podejmą wszystkie te czyn-

ności, jakie w warunkach lokalnych i w danej chwili najskuteczniej przyczynią się do organizacji sądów obywatelskich. Niezależnie jednak od tego Ministerstwo Sprawiedliwości prosi:

1) o sprawdzenie, czy gminy, w których wejdzie w moc prawo o sądach obywatelskich, poinformowane zostały w czasie właściwym tak o zarządzeniu z art. 73 prawa o sądach obywatelskich, jak i okólniku Ministerstwa Administracji Publicznej względnie Ministerstwa Ziemi Odzyskanych, oraz o instrukcji Biura Rad Narodowych;

2) o sprawdzenie, czy miejskie rady narodowe miast, liczących ponad 10.000 mieszkańców, uchwały i przesyłały do Ministerstwa Sprawiedliwości wnioski z art. 1 § 2 prawa o sądach obywatelskich, a w wypadku uzyskania informacji o trudnościach w zaprojektowaniu ilości sądów obywatelskich i określeniu ich okręgów — o udzielenie organom samorządowym wszelkich rad, wskazówek i informacji;

3) o dolożenie starań, aby korespondencja w sprawie organizacji sądów obywatelskich załatwiana była bez zwłoki, jako korespondencja pilna.

4) o dolożenie starań, aby złożenie ślubowania sędziowskiego i przyrzeczenia lawniczego odbyło się w sposób poważny i uroczysty w warunkach, które zapewniłyby tym aktem jak największe zrozumienie znaczenia i ważności podjętych obowiązków;

5) o umożliwienie sędziemu obywatelskiemu, jego zastępcy oraz lawnikom korzystania z biblioteki sądu grodzkiego, w okręgu którego uruchomiony został sąd obywatelski;

6) o sprawdzenie, czy przydzielony sądowi obywatelskiemu pracownik kancelaryjny posiada odpowiednie przygotowanie, a w razie potrzeby o umożliwienie temu pracownikowi zaznajomienia się z czynnościami kancelaryjnymi w sądzie grodzkim;

7) o sprawdzenie, czy pomieszczenie, przewidziane dla sądu obywatelskiego, jest odpowiednie i zapewnia mu normalne warunki urzędowania, a w wypadku, gdyby w danej gminie znaj-

dował się budynek sądowy, niewykorzystany dla potrzeb sądu grodzkiego, o umożliwienie sądowi obywatelskiemu korzystania z tego budynku;

8) o sprawdzenie, czy inwentarz biurowy i pomoce kancelaryjne, przydzielone sądowi obywatelskiemu, odpowiadają potrzebom sądowym, a w razie potrzeby o udzielenie wszelkich wskazówek i informacji o zgodnej z regulaminami i najbardziej racjonalnej praktyce biurowej;

9) sędziów, sprawujących kierownictwo sądów grodzkich, o stałe informowanie właściwych prezesów sądów okręgowych o przebiegu prac organizacyjnych sądów obywatelskich, w szczególności, gdy prace te napotykają na trudności lub opóźnienie;

10) prezesów sądów okręgowych o stałe informowanie właściwych prezesów sądów apelacyjnych o przebiegu prac organizacyjnych sądów obywatelskich, a w wypadku zaobserwowanych trudności lub opóźnień, o podjęcie interwencji u właściwych władz administracyjnych lub u właściwych prezydów rad narodowych, natomiast w razie bezskuteczności interwencji o powiadomienie o tym Wydziału Administracyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości;

11) sędziów, sprawujących kierownictwo sądów grodzkich, o składanie drogą służbową Wydziałowi Administracyjnemu Ministerstwa Sprawiedliwości co 2 tygodnie sprawozdania z przebiegu prac organizacyjnych i uruchomienia sądów obywatelskich, utworzonych w okręgu danego sądu grodzkiego dla każdego sądu obywatelskiego oddzielnie. Pierwsze sprawozdanie należy złożyć w 2 tygodnie po ogłoszeniu zarządzenia o wejściu w moc prawa o sądach obywatelskich w Monitorze Polskim.

Do pisma niniejszego dołącza się wykaz gmin, w których z dniem 31 stycznia 1948 r. wejdą w moc przepisy prawa o sądach obywatelskich.

Warszawa, dnia 8 listopada 1947 r.

Zygmunt Ratuszniak
Dyrektor Departamentu

Załącznik do pisma okólnego z dnia 8.XI 1947 r. w sprawie sądów obywatelskich.

W Y K A Z

gmin, w których z dniem 31 stycznia 1948 r. zostaną uruchomione sądy obywatelskie.

1. Gmina miejska Nasielsk w powiecie pułuskim,	13. Gmina wiejska Brzeźnica w pow. radomszczańskim,
2. „ „ Radzymin w powiecie radzyńskim,	14. „ „ Rzeki w Kłamnicach w powiecie radomszczańskim,
3. „ wiejska Sońsk w powiecie ciechanowskim,	15. „ miejska Bełchatów w powiecie piotrkowskim,
4. „ „ Stoczek Węgr. w powiecie węgrowskim,	16. „ „ Nowe Miasto w powiecie rawskomazowieckim,
5. „ miejska Wyszogród w powiecie plockim,	17. „ wiejska Daleszyce w powiecie kieleckim,
6. „ wiejska Biała w powiecie plockim,	18. „ „ Szydłów w powiecie stopnickim,
7. „ miejska Góra Kalw. w powiecie grójeckim,	19. „ miejska Chmielnik w powiecie stopnickim,
8. „ „ Mogielnica w powiecie grójeckim,	20. „ wiejska Stopnica w powiecie stopnickim,
9. „ wiejska Marki w powiecie warszawskim,	21. „ „ Kłobuck w powiecie częstochowskim,
10. „ miejska Błonie w powiecie błońskim,	
11. „ „ Przedborz w powiecie koneckim,	
12. „ wiejska Bratoszewice w powiecie brzezińskim,	

22. Gmina wiejska Krzepice w powiecie częstochowskim,	62. Gmina miejska Gołańcz w powiecie wągrowieckim,
23. „ „ Terespol w powiecie bialskim,	63. „ „ Pniewy w powiecie szamotulskim,
24. „ „ Garbów w powiecie puławskim,	64. „ „ Dzierżonów w powiecie dzierżonowskim,
25. „ „ Krystynopol w powiecie hrubieszowskim,	65. „ „ Brzeg w powiecie bizeskim,
26. „ „ Olechowiec w pow. chełmskim,	66. „ wiejska Czechowice w powiecie biejskim,
27. „ „ Annopoi w powiecie kraśnickim,	67. „ miejska Wodzisław w powiecie rybnickim,
28. „ „ Hansk w powiecie włodawskim,	68. „ „ Skoczów w powiecie cieszyńskim,
29. „ „ Piotrków w powiecie lubelskim,	69. „ wiejska Szopienice w powiecie katowickim,
30. „ „ Piotrowice w powiecie lubelskim,	70. „ „ Ruda Śląska w powiecie katowickim,
31. „ „ Czajki w powiecie krasnostawskim,	71. „ „ Grodziec w powiecie będzińskim,
32. „ miejska Sejny w powiecie suwalskim,	72. „ miejska Sosnowiec w powiecie sosnowieckim,
33. „ wiejska Michałowo w powiecie białostockim,	73. „ wiejska Niegowa w powiecie zawierciańskim,
34. „ „ Hajnówka w powiecie bielskim,	74. „ miejska Dobrodzień w powiecie dobrodzieńskim,
35. „ „ Białowieża w powiecie bielskim,	75. „ „ Trzebinia w powiecie chrzanowskim,
36. „ „ Narew w powiecie bielskim,	76. „ „ Jaworzno w powiecie chrzanowskim,
37. „ „ Krynki w powiecie sokólskim,	77. „ „ Szczakowa w powiecie chrzanowskim,
38. „ miejska Barczewo w powiecie olsztyńskim,	78. „ wiejska Czernichów w powiecie krakowskim,
39. „ „ Łabiszyn w powiecie szubińskim,	79. „ miejska Słomniki w powiecie miechowskim,
40. „ „ Wysoka w powiecie wyrzyskim,	80. „ wiejska Wawrzencyce w powiecie miechowskim,
41. „ wiejska Kęsowo w powiecie tucholskim,	81. „ „ Uście Solne w powiecie bocheńskim,
42. „ miejska Lasin w powiecie grudziądzkim,	82. „ „ Zabierzów Boch. w powiecie bocheńskim,
43. „ wiejska Grębocin w powiecie toruńskim,	83. „ miejska Grybów w powiecie nowosądeckim,
44. „ miejska Radziejów w powiecie nieszawskim,	84. „ wiejska Klikowa w powiecie tarnowskim,
45. „ „ Czaplinek w powiecie szczecineckim,	85. „ „ Rygiłce w powiecie tarnowskim,
46. „ „ Gryfino w powiecie gryfińskim,	86. „ miejska Andrychów w powiecie wadowickim,
47. „ „ Margonin w powiecie chodzieskim,	87. „ „ Wilamowice w powiecie bialskim,
48. „ „ Szamocin w powiecie chodzieskim,	88. „ wiejska Jedlice w powiecie krośnieńskim,
49. „ „ Witkowo w powiecie gnieźnieńskim,	89. „ „ Kosina w powiecie łańcuckim,
50. „ wiejska Młodejowo w powiecie konińskim,	90. „ miejska Błażowa w powiecie rzeszowskim,
51. „ „ Stare Miasto w powiecie konińskim,	91. „ wiejska Tyczyn w powiecie rzeszowskim,
52. „ „ Koźminek w powiecie kaliskim,	92. „ „ Czudec w powiecie rzeszowskim,
53. „ miejska Błaszki w powiecie kaliskim,	93. „ miejska Głogów Małop. w powiecie rzeszowskim,
54. „ wiejska Opatówek w powiecie kaliskim,	94. „ wiejska Skołyszyn w powiecie jasielskim,
55. „ miejska Stawiszyn w powiecie kaliskim,	
56. „ „ Bojanowo w powiecie rawickim,	
57. „ „ Jutrosin w powiecie rawickim,	
58. „ „ Koźmin w powiecie krotoszyńskim,	
59. „ „ Odolanów w powiecie ostrowskim,	
60. „ „ Pobiedziska w powiecie poznańskim,	
61. „ „ Wągrowiec w powiecie wągrowieckim,	

K O M U N I K A T

w sprawie przesyłek urzędowych z opłatą przerzuconą na adresata.

Do wszystkich władz i urzędów podległych Ministerstwu Sprawiedliwości.

Ministerstwo Sprawiedliwości podaje do wiadomości i stosowania treść pisma Ministerstwa Poczty i Telegrafów z dnia 20 listopada 1947 r. Nr P. K. 212 w sprawie przesyłek urzędowych z opłatą przerzuconą na adresata.

„W myśl § 7 rozporządzenia Ministrów Poczty i Telegrafów, Skarbu i Spraw Wewnętrznych

z dnia 22. VII 1933 r. o przesyłkach listowych urzędowych oraz w postępowaniu cywilnym i karnym (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 448 z 1933 r.), władza lub urząd może przerzucić na adresata uiszczenie opłaty pocztowej, jeżeli wysyłane pismo dotyczy wyłącznie interesu adresata. Od adresata pobierana jest wówczas opłata w pojedynczej wysokości normalnej taryfowej opłaty dla danego rodzaju przesyłek.

Władze i urzędy państwowe i samorządowe nie korzystają jednak z wspomnianego wyżej uprawnienia, lecz przesyłki tego rodzaju opłacają znaczkami urzędowymi.

Taki stan rzeczy naraża na straty p.p. „P.P.T. i T.“, jak również nadawców przesyłek, bowiem władze i urzędy państwowe, np. w wypadku nadawania przesyłki listowej zwykłej, uiszczają opłatę znaczkiem urzędowym fioletowym wartości 2 zł, podczas gdy przy przetrzuceniu opłaty na adresata ten ostatni uiściłby sumę 5 zł, jako

normalną opłatę za list zwykły, toteż poczta ponosi stratę 3 zł; również i nadawca przy przetrzuceniu opłaty na adresata nie zużyłby znaczka fioletowego 2 zł, ponosi przeto stratę 2 zł.

W związku z powyższym Ministerstwo Poczty i Telegrafów prosi o wydanie podległym organom przypomnienia w przedmiocie korzystania z przysługującego im prawa przetrzucania opłaty pocztowej na adresata, co leży zarówno w interesie poczty, jak i nadawców“.

K O M U N I K A T

w sprawie wykonania art. 84 prawa o aktach stanu cywilnego.

Ministerstwo Sprawiedliwości podaje do wiadomości, że Ministrowie: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych wydali, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej dnia 18 września 1947 r. zarządzenie o sporządzaniu aktów zejścia osób wojskowych poległych lub zmarłych z ran wskutek działań wojennych. Zarządzenie to zostało ogłoszone w Nr 13 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Administracji Publicznej z dnia 22 września 1947 r. na str. 3-ej i weszło w życie z dniem 1 października 1947 r. Postanawia ono, co następuje:

Akty zejścia osób wojskowych poległych lub zmarłych z ran wskutek działań wojennych, będą sporządzane we właściwych urzędach stanu cywilnego na podstawie:

- a) zaświadczeń (zawiadomień) wystawionych do dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Rejonowe Komendy Uzupelnień lub jednostki (formacje) wojskowe.
- b) zaświadczeń wystawionych po dniu wejścia w życie niniejszego zarządzenia przez Ministerstwo Obrony Narodowej.

Zaświadczenia powinny być złożone w oryginale we właściwym Urzędzie Stanu Cywilnego będą przechowywane w aktach zbiorowych. Na żądanie osoby, która je złożyła, należy wydać jej odpis z tego zaświadczenia.

Właściwymi urzędami stanu cywilnego do sporządzania odnośnych aktów są:

- a) Urząd Stanu Cywilnego, w którego obwodzie osoba ubiegająca się o wpis zamieszkuje,

- b) Urząd Stanu Cywilnego w Warszawie (Warszawa — Śródmieście, Obwód I), o ile osoba ubiegająca się o wpis nie zamieszkuje w kraju.

W razie wątpliwości co do charakteru urzędowego zaświadczeń (zawiadomień), właściwym do udzielenia stosownych wyjaśnień będzie Ministerstwo Obrony Narodowej, do którego urząd stanu cywilnego każdorazowo w takim wypadku powinien się zwracać.

W przypadku braku w zaświadczeniach niektórych danych, niezbędnych do sporządzenia aktu zejścia, urząd stanu cywilnego winien żądać tych danych od osoby ubiegającej się o wpis.

W wypadku niemożności ustalenia tych danych brak ich należy zaznaczyć w akcie.

Zaświadczenia, w których brak nazwiska osoby zmarłej, nie mogą stanowić podstawy do sporządzenia aktu zejścia.

Niezależnie od sporządzania omawianych aktów zejścia na wniosek stron, czynność ta może być zarządzona z urzędu przez Ministerstwo Administracji Publicznej względnie Ministerstwo Ziem Odzyskanych.

Podany tryb postępowania nie wyklucza możliwości żądania przez stronę ustalenia faktu i daty zgonu wojskowego w drodze postępowania sądowego (art. 88 cyt. wyżej prawa), gdy akt zejścia wojskowego nie został sporządzony w sposób wyżej wskazany.

Przepisy niniejszego zarządzenia nie ograniczają uprawnień Ministra Administracji Publicznej względnie Ministra Ziem Odzyskanych, wpływających z art. 29 prawa o aktach stanu cywilnego.

K O M U N I K A T

w sprawie należności w razie podróży służbowej lub delegacji.

Ministerstwo Sprawiedliwości podaje do wiadomości i stosowania treść pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 4 grudnia 1947 r. L. D. III. 7790/2/2/47.

„Na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12.IX 1945 r. (Dz. U.

R. P. Nr 41, poz. 228) o należnościach funkcjonariuszów państwowych w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia w porozumieniu z Prezydium Rady Ministrów,

że w razie podróży służbowej lub delegacji do miejsca stałego zamieszkania, funkcjonariuszowi przysługują diety za cały okres podróży służbowej lub delegacji, natomiast nie przysługuje mu

zwrot kosztów podróży ani ryczałt za noclegi, ponieważ nie ponosi żadnych wydatków z tym związanych.

K O M U N I K A T

w sprawie obowiązku publicznych szpitali psychiatrycznych przyjmowania chorych skierowanych na podstawie orzeczeń sądowych.

Do wszystkich władz i urzędów Wymiaru Sprawiedliwości.

Ministerstwo Sprawiedliwości podaje do wiadomości, że Ministerstwo Zdrowia wystosowało do wszystkich urzędów wojewódzkich (wydziałów zdrowia), Zarządów Miejskich m. st. Warszawy (Resort Zdrowia i Opieki Społecznej) i m. Łodzi (Wydział Zdrowia) oraz szpitali państwowych pismo okólne z dnia 24 listopada 1947 r. Nr L. I. 12481/47 o następującej treści:

„Doszło do wiadomości Ministerstwa Zdrowia, że niektóre publiczne szpitale psychiatryczne przed przyjęciem chorego, skierowanego przez urząd prokuratorski na podstawie orzeczenia sądowego, żądają od tego urzędu nadesłania zobowiązań ponoszenia kosztów leczenia, a nawet wpłacania zaliczki na ten cel.

Powyższe stanowisko dyrekcji szpitali psychiatrycznych uniemożliwia wykonanie orzeczeń sądowych i jest wyraźnie sprzeczne z przepisami art. 8 ust. 1 i art. 34 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22/III.1928 r. o zakładach leczniczych (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 312) i § 20 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14/II.1931 r. (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 195).

Z treści cyt. przepisów wynika, że w przypadku omawianym wyżej:

1) każdy publiczny szpital psychiatryczny obo-

wiązany jest przyjąć umysłowo chorego na żądanie urzędu prokuratorskiego,

- 2) urząd prokuratorski dostarcza zarządowi szpitala, oprócz orzeczenia sądowego i akt sprawy, tylko dokumenty osobiste chorego,
- 3) ustalenie stanu osobowego i stosunków materialnych chorego wzgl. osób i instytucji, na których ewentualnie ciąży obowiązek zapłaty kosztów leczenia, należy do zarządu szpitala, który może żądać od właściwej gminy potrzebnych w tym celu wiadomości i świadectw.

Przypominając treść powyższych przepisów, Ministerstwo Zdrowia poleca jednocześnie publicznym szpitalom psychiatrycznym bezwarunkowe przyjmowanie umysłowo chorych, skierowanych przez urzędy prokuratorskie na podstawie orzeczeń sądowych.

Naczelnicy wydziałów zdrowia udzielą urzędom prokuratorskim, na ich żądanie, wszelkiej pomocy w sprawie umieszczenia w szpitalach psychiatrycznych umysłowo chorych, skierowanych na podstawie orzeczeń sądowych.

Urzędy wojewódzkie (Zarządy Miejskie m. st. Warszawy i m. Łodzi) podadzą treść niniejszego pisma do wiadomości i stosowania dyrektorem wszystkich publicznych szpitali psychiatrycznych na obszarze podległego województwa (miasta)“.

U C H W A Ł A

CAŁEJ IZBY CYWILNEJ SĄDU NAJWYŻSZEGO

Sąd Najwyższy w składzie:

Przewodniczący Izby Cywilnej Prezes S. N. dr A. St. Sieradzki.

Sędziowie S. N.: Kondratowicz W., Święcicki W., Krotowski E., Witecki J., Włoczewski J., dr Łopuszański J., Namitkiewicz J. (sprawozd.), Żółtowski R., Rudowski M., Baziński A., Oleksy J., dr Kruszyński K., dr Holowczak A., Konic, L., dr Dobrzański Br., Juński St., Kurkowski T., Kałamajski S., Grudziński M., Litauer J. J. (współsprawozd.) z udziałem protokolanta S. S. O. J. Szretera i Prokuratora S. N. L. Karłowskiego rozpoznawał na posiedzeniu niejawnym dnia 23 października 1947 r. wniosek Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 lipca 1947 r., N. S. O. 4010/47 o poddanie pod obrady Sądu Najwyższego w składzie Całej Izby następujących pytań prawnych:

1) Jaki jest wzajemny stosunek przepisów art. 1 ust. 4 i art. 39 dekretu z dn. 8 marca 1946 r.

o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 87) — do art. 5 dekretu z dn. 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 27) a w szczególności czy sądy powszechne są uprawnione do wydawania orzeczeń w sprawach o przywrócenie posiadania praw najmu pomieszczeń i budynków, stanowiących część składową istniejących przedsiębiorstw, bez względu na to, że władza kwaterunkowa przydzieliła lokal quaestionis innej osobie a żądający przywrócenia posiadania nie uzyskał od władz kwaterunkowych przydzielenia mu tego lokalu?

2) Jaki jest wzajemny stosunek dekretu z dnia 6 lutego 1945 r. o moratorium lokalowym dla Spółdzielni (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 21 i późniejsze) do przepisu art. 1 ust. 4 dekretu z dn. 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. R. P.

Nr 13, poz. 87) a w szczególności czy w stosunku do lokalu handlowego lub przemysłowego, zajmowanego przez spółdzielnię, a stanowiącego część składową istniejącego przedsiębiorstwa, o przywrócenie posiadania którego wystąpiła osoba trzecia, spółdzielnia korzysta z dobrodziejstwa moratorium?

Po wysłuchaniu wniosków Prokuratora Sądu Najwyższego oraz sędziów sprawozdawcy i współsprawozdawcy, Sąd Najwyższy uchwalił następującą zasadę prawną:

1) Między przepisami art. 1 ust. 4 i art. 39 dekretu z dn. 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 87) a art. 5 dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 27) zachodzi taki stosunek, że przepis art. 5 dekretu o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu nie stoi na przeszkodzie stosowaniu przepisu art. 1 ust. 4 dekretu o majątkach opuszczonych i poniemieckich co do przywrócenia praw najmu pomieszczeń i budynków, stanowiących część składową istniejących przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych.

Sądy powszechne są uprawnione do wydawania orzeczeń w sprawach o przywrócenie posiadania praw najmu pomieszczeń i budynków, stanowiących część składową istniejących przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych bez względu na jakąkolwiek ingerencję władzy kwaterunkowej w kwestii przydziału takich pomieszczeń i budynków.

2) Między dekretem z dnia 6 lutego 1945 r. o moratorium lokalowym dla spółdzielni (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 21), przedłużonym dekretem z dnia 25 czerwca 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 188), a przepisem art. 1 ust. 4 dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 87) zachodzi taki stosunek, że przepis tego ostatniego dekretu wyłącza stosowanie dekretów o moratorium lokalowym dla spółdzielni co do lokalu handlowego lub przemysłowego, zajmowanego przez spółdzielnię, a stanowiącego część składową istniejącego przedsiębiorstwa, o przywrócenie posiadania którego wystąpiła osoba trzecia. Co do takiego lokalu spółdzielnia nie korzysta z dobrodziejstwa moratorium.

U z a s a d n i e n i e .

I.

1. Art. 1 ust. 4 dekretu z 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 87), ustanawiając zasadę, że prawa najmu pomieszczeń lub budynków nie uważa się za majątek opuszczony, z zasady tej czyni wyjątek na rzecz prawa najmu jako części składowej „istniejącego“ przedsiębiorstwa przemysłowego lub handlowego, a tym samym

dopuszcza w tym wyjątkowym przypadku stosowanie przewidzianego przez powyższy dekret (art. 15 i nast.) trybu postępowania w przedmiocie przywrócenia przez właściwy sąd powszechny (art. 20 tegoż dekretu) posiadania majątków opuszczonych. Przywrócenie przez sąd prawa najmu uzależnione jest nie tylko od tego, aby to prawo jeszcze nie wygasło, lecz i od zasadniczego warunku, aby to prawo najmu miało za przedmiot pomieszczenie lub budynek, mieszczące przedsiębiorstwo przemysłowe lub handlowe, które dekret uważa za „istniejące“. Użycie tego terminu w przepisie, traktującym o majątku opuszczonym, wskazuje, że chodzi tu o takie przedsiębiorstwo, które nie tylko jest zdolne do działania, lecz i działa stosownie do celów, które sobie założył ten, kto je prowadził, będąc posiadaczem przedsiębiorstwa dopóki go nie utracił w związku z wojną, rozpoczętą 1 września 1939 r., a następnie go nie odzyskał (art. 1 ust. 1 dekretu). Chodzi więc ustawodawcy o tożsamość przedsiębiorstwa, które istnieje w chwili, gdy jest ono przedmiotem odzyskania w trybie, przewidzianym dekretem z 8 marca 1946 r., z tym, które utracone zostało w warunkach art. 1 ust. 1 dekretu przez odzyskującego je posiadacza.

Według istniejących w obrocie zapatrywań o tożsamości odzyskiwanego z utraconym (w sensie utracenia posiadania) przedsiębiorstwem świadczą — zgodnie z poglądem, przyjętym także w dotychczasowej judykaturze Sądu Najwyższego (Zb. Orz. NN. 319/36 i 86/37) — następujące momenty: a) ten sam przedmiot działalności zarówno utraconego, jak i odzyskiwanego przedsiębiorstwa, b) znajdowanie się w przedsiębiorstwie niezbędnego urządzenia i innych środków, warunkujących prowadzenie tegoż przedsiębiorstwa i wreszcie c) znajdowanie się odzyskiwanego przedsiębiorstwa w tym pomieszczeniu lub budynku, w którym znajdowało się przedsiębiorstwo, którego posiadanie utracone zostało przez odzyskującego je. Biorąc jednak pod uwagę niewątpliwą fakt, iż okupant, nie krępując się obowiązującymi przepisami prawa, dotyczącymi własności i posiadania, dokonywał często przenosin przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych z jednego pomieszczenia lub budynku do drugiego, słuszność nakazuje dopuścić zastąpienie prawa najmu, które służyło utraconemu przedsiębiorstwu, przez prawo najmu, służące temuż przedsiębiorstwu po jego przeniesieniu do innego pomieszczenia lub budynku, o ile jeszcze nie wygasło.

Z powyższego wynika, że w myśl przepisów dekretu z 8 marca 1946 r. odzyskujący posiadanie utraconego przedsiębiorstwa przed sądem może jednocześnie odzyskiwać prawo najmu, będące składnikiem tegoż przedsiębiorstwa (stosownie do przepisu art. 40 kod. handl.) i przez ustawę uważane za mienie opuszczone, o ile w postępowaniu ustalona zostanie tożsamość odzyskiwanego przedsiębiorstwa z utraconym na podstawie wskazanych wyżej proberzy.

2. Z kolei zająć się należy zagadnieniem stosunku art. 1 ust. 4 dekretu z 8 marca 1946 r. do art. 5 dekretu z 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu (Dz. U. R. P. Nr 4, z 1946 r., poz. 27) celem rozstrzygnięcia, czy wydaniu przez sądy orzeczenia o przywrócenie prawa najmu, gdy przedsiębiorstwo znajduje się w miejscowości, w której obowiązują przepisy dekretu o publicznej gospodarce lokalami, nie stoi na przeszkodzie przepis art. 5 tego dekretu. Przepis ten stanowi, że poza wyjątkami, wynikającymi z przepisów dekretu, prawo zajmowania samodzielnego mieszkania lub lokalu użytkowego w całości lub w części przysługuje jedynie na podstawie przydziału, wydanego przez właściwą władzę kwaterunkową. Przepis jest wynikiem polityki społeczno-gospodarczej, mającej na celu racjonalne wykorzystanie zapasu lokali i planowe uregulowanie publicznych potrzeb lokalowych (art. 1 tegoż dekretu).

Dekret z 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych, aczkolwiek późniejszy od dekretu o publicznej gospodarce lokalami z 21 grudnia 1945 r., nie zawiera żadnych zastrzeżeń, które by pozwalały przypuszczać, że przywrócenie przez sądy niewygasłego prawa najmu, jako części składowej istniejącego przedsiębiorstwa, miałyby być uzależnione od wydania przez władzę kwaterunkową odpowiedniego przydziału. Ust. 4 art. 12 dekretu z 8 marca 1946 r. stanowi, że oddanie majątku opuszczonego w zarząd i użytkowanie instytucjom, wskazanym w ust. 2 art. 12 dekretu, lub też w najem i w dzierżawę, nie narusza praw osób, które dochodzą przywrócenia posiadania (tegoż majątku), jedynie w myśl art. 17 dekretu samo objęcie w posiadanie majątku opuszczonego, oddanego w najem lub w dzierżawę, odracza się do upływu terminu najmu lub dzierżawy.

W przedmiocie dzierżawy przedsiębiorstwa przemysłowego lub handlowego (stanowiącego majątek opuszczony), jak to stanowi § 9 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 7 listopada 1946 r. w sprawie organizacji i zakresu uprawnień urzędów likwidacyjnych (Dz. U. R. P. Nr 64, poz. 360) — urzędy likwidacyjne dysponują prawem najmu pomieszczenia, jako składową częścią przedsiębiorstwa, a jeżeli chodzi o miejscowości, w których obowiązują przepisy dekretu z 21 grudnia 1945 r., urzędy likwidacyjne wskazują najemcę posiadającego uprawnienie do uzyskania przydziału lokalu i przydział ten zostaje potwierdzony przez władzę kwaterunkową (art. 8 ust. 1 dekretu z 21 grudnia 1945 r.). Przepis ten przewiduje z jednej strony pewną ingerencję władzy kwaterunkowej w przypadku, gdy przedsiębiorstwo stanowiące majątek opuszczony znajduje się w miejscowości, na którą rozciągnięto dekret z 21 grudnia 1945 r., oraz prawo ingerencji urzędu likwidacyjnego przy wskazywaniu najemcy (dzierżawcy przedsiębiorstwa) — z drugiej strony ogranicza to prawo ingerencji do szczególnego przypadku wydzierżawienia przedsiębiorstwa, będącego mieniem opuszczonym. Przepis zatem nie daje podstawy do

wniośku, aby ingerencja władzy kwaterunkowej miała nastąpić również w przypadku przywrócenia posiadania przedsiębiorstwa wraz z prawem najmu pomieszczenia lub budynku jako częścią składową istniejącego przedsiębiorstwa, skoro sam fakt oddania w dzierżawę w niczym nie narusza — w myśl wyraźnego przepisu art. 12 ust. 4 dekretu z 8 marca 1946 r. — prawa przywrócenia posiadania przez sąd i skoro brak w ogóle przepisu, aby prawo osoby, której to posiadanie przywrócić by się miało przez sąd w myśl art. 20 dekretu z 8 marca 1946 r. i która zatem wchodziłaby z powrotem w swe dawne niewygasłe prawo najmu pomieszczenia przedsiębiorstwa, uzależnione być miało od jakiegokolwiek ingerencji władzy kwaterunkowej lub likwidacyjnej.

Stosownie do art. 39 dekretu z 8 marca 1946 r. dekret ten nie narusza przepisów prawa, na podstawie których Państwo może wprowadzić ograniczenia prawa własności lub posiadania, nie narusza zatem i przepisów dekretu z 21 grudnia 1945 r. Jednak gdyby przepis art. 5 ust. 1 ostatniego dekretu miał zastosowanie w przypadku, to z przepisu art. 1 ust. 4 dekretu z 8 marca 1946 r. w związku z przepisami dotyczącymi wprowadzenia w posiadanie nie można byłoby korzystać w miejscowościach objętych publiczną gospodarką lokalami. Tego rodzaju ograniczenie musiałoby wynikać z wyraźnego przepisu dekretu z 8 marca 1946 r., którego brak.

Z powyższego wynika, że przydzielenie przez władzę kwaterunkową stanowiącego majątek opuszczony prawa najmu pomieszczenia lub budynku mieszczącego „istniejące“ przedsiębiorstwo innej osobie, a nie tej, która uprawniona jest do żądania przywrócenia posiadania, nie może stać na przeszkodzie wydaniu orzeczenia przez sąd. Gdyby zaś już po wydaniu orzeczenia o przywróceniu danej osobie przedsiębiorstwa wraz z prawem najmu pomieszczenia, jako jego częścią składową, władza kwaterunkowa udzieliła przydziału pomieszczenia innej osobie, to decyzję taką, jako wydaną z przekroczeniem właściwości przez tę władzę, uznać by należało za nie mającą skutków prawnych.

Zauważyć też należy, że stosownie do art. 15 dekretu z 21 grudnia 1945 r. w miastach objętych przepisami o publicznej gospodarce lokalami zarząd miejski ma prawo nakazać translokację poszczególnych przedsiębiorstw zgodnie z planem rozmieszczenia poszczególnych rodzajów przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych i rzemieślniczych (art. 14 tegoż dekretu). Skoro jednak według posiadanych wiadomości art. 14 i 15 nie zostały wprowadzone w życie, Sąd Najwyższy nie uważał za potrzebne przy rozstrzygnięciu powyższego pytania wejść w rozpoznanie tych skutków prawnych, które wprowadzenie w życie tegoż planu wywołać by mogło w odniesieniu do praw najmu pomieszczeń i budynków przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, odzyskiwanych w trybie przewidzianym w dekrecie z 8 marca 1946 r.

II.

Dekret z dn. 6 lutego 1945 r. o moratorium lokalowym postanowił: „W okresie czasu do 1 kwietnia 1945 r. wstrzymuje się z mocy samego prawa wykonanie orzeczonych w postępowaniu sądowym eksmisji spółdzielni z lokali handlowych i przemysłowych“. Moratorium to dekretem z dn. 25 czerwca 1946 r. zostało przedłużone do dnia 31 grudnia 1947 r.

Dekret z dn. 6 lutego 1945 r., wydany w toku jeszcze wojny, tj. w czasie chaosu gospodarczego i nieustabilizowania się stosunków posiadania, miał na celu zabezpieczenie lokali nieczynnych jeszcze przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych spółdzielni dla ich własnych przedsiębiorstw z ochronieniem ich od ewentualnej eksmisji (orzeczonej przez sąd) z tych lokali przed oznaczonym w dekreście terminem, albowiem zachodziła wielka trudność, a często wręcz niemożliwość odnalezienia innego lokalu, nowe zaś ustawodawstwo uznało za wskazane szczególne poparcie spółdzielczości, chciało więc w możliwym stopniu usunąć szczyby spowodowane jej przez wojnę i zniszczenie budynków. Nie mogło być celem tego dekretu przyznanie spółdzielniom prawa zatrzymywania dla dalszego użytkowania nie należących do nich przedsiębiorstw, bez jakiegokolwiek podstawy prawnej. Dekret wstrzymuje tylko „orzeczoną“ eksmisję z lokalu, a nie restytucję prawnemu właścicielowi przedsiębiorstwa, w którego skład integralnie wchodzi dany lokal.

Z treści pytania, poddanego pod rozstrzygnięcie S. N., wynika, że chodzi o to, czy moratorium, ustanowione dekretem z dn. 6 lutego 1945 r. i przedłużone dalszymi dekretemi, stosuje się do przypadku, gdy sąd nakazał przywrócenie posiadania przedsiębiorstwa, którego składową część stanowi prawo najmu danego lokalu. Orzeczenie o przywróceniu posiadania oparte jest na przepisie art. 1 ust. 4 dekretu o majątkach opuszczonych, gdyż za majątek opuszczony uważa się prawo najmu lokalu właśnie wówczas, jeżeli stanowi ono składową część istniejącego przedsiębiorstwa. Ochrona prawa najmu lokalu, przyznana w art. 1 ust. 4 dekretu, polega na tej myśli ustawodawcy, że z reguły bez tego lokalu, w którym przedsiębiorstwo prowadzono, nie można go prowadzić nadal; wchodzi tu w grę różne czynniki, jak przystosowanie lokalu do rodzaju i rozmiaru przedsiębiorstwa, wyrobiona poprzednio klienta itp.

Spółdzielnia może zajmować lokal, będący w istocie swej częścią składową przedsiębiorstwa, stanowiącego majątek opuszczony, w dwóch przypadkach: 1) jeżeli sama bez tytułu prawnego objęła przedsiębiorstwo i prowadzi je; 2) jeżeli otrzymała je od okręgowego urzędu likwidacyjnego w zarząd i użytkowanie na podstawie art. 12 ust. 3 dekretu o majątkach opuszczonych. W obu przypadkach sąd może przywrócić uprawnionemu posiadanie przedsiębiorstwa wraz z lokalem; w tym drugim przypadku art. 12 ust. 4 wyraża

nie stwierdza, że oddanie majątku opuszczonego w zarząd i użytkowanie instytucji spółdzielczej nie narusza praw osób, którym na podstawie art. 15 lub 16 dekretu ma być przywrócone posiadanie.

Przywrócenie posiadania przedsiębiorstwa jako zorganizowanej całości (tj. wszystkich części składowych, w tej liczbie i lokalu: art. 40 k.h.) nie podpada pod pojęcie „eksmisji“, przewidzianej w dekreście z dn. 6 lutego 1945 r., w czasie wydania którego instytucja „przywrócenia posiadania“ majątków opuszczonych jeszcze nie istniała. Samo pojęcie „eksmisji“ nie jest nowe; było ono znane dawnemu ustawodawstwu; dekret niemal dosłownie powtarza art. 15 ust. 2 ustawy o ochronie lokatorów (w jej pierwotnym brzmieniu: „wstrzymuje się z mocy samego prawa eksmisję z mieszkań jedno lub dwu pokojowych, jeżeli orzeczone eksmisję z przyczyny przewidzianej w art. 11 ust. 2 lit. a“). Widoczne więc jest, że dekret dostosował moratorium lokalowe do ówczesnego stanu prawnego, rozumiejąc „eksmisję“ w ścisłym tego słowa znaczeniu. Warunkiem zaś wstrzymania wykonania eksmisji w tym jej właściwym znaczeniu jest istnienie orzeczenia sądu o eksmisji; gdy nie ma takiego orzeczenia, brak podstawy do „wstrzymania wykonania“. Przeciwnie, nakazując przywrócenie posiadania przedsiębiorstwa, w którego skład wchodzi lokal, zajmowany przez spółdzielnię, sąd nie orzeka o eksmisji z lokalu, lecz nakazuje restytucję uprawnionemu przedsiębiorstwu, pozostającego w czasowym użytkowaniu spółdzielni, wraz ze wszystkim co do niego należy, nie wyłączając lokalu. W dekreście z dn. 6 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych, normującym przywrócenie posiadania przedsiębiorstwa, nie ma żadnej wzmianki o moratorium lokalowym; przewidziany jest natomiast przypadek odroczenia objęcia w posiadanie majątku, oddanego w najem lub dzierżawę, do czasu ich expiracji. Jest oczywiste, że dekret z dn. 8 marca 1946 r., będący nowelizacją, a więc kontynuacją, poprzednich przepisów w tym przedmiocie, liczył się z tym, że majątki opuszczone znajdowały się w użytkowaniu instytucji społecznych, m. in. też spółdzielni, i dlatego przewidział odroczenie zwrotu uprawnionym majątków względnie przedsiębiorstw oddanych w dzierżawę (art. 17 ust. 1), natomiast nie nadał instytucjom i spółdzielniom, które otrzymały cudzy majątek w użytkowanie, żadnych przywilejów. Gdyby ustawodawca chciał restytucję praw do lokalu, stanowiącego integralną część przedsiębiorstwa, ograniczyć przez zastosowanie „moratorium lokalowego“, byłby to uczynił bądź przez odpowiednie uzupełnienie dekretu z dn. 25 czerwca 1946 r., wydanego już w czasie obowiązywania dekretu o majątkach opuszczonych, bądź przez uzupełnienie art. 17 ust. 1 tego ostatniego. Ustawodawca tego nie uczynił, wychodził bowiem niewątpliwie z założenia, że skoro, kierując się względami praworządności, postanowił restytuowanie przedsiębiorstw opuszczonych, ale „istniejących“, a więc żywotnych, to zdrowa polityka gospodar-

cza i interes społeczny sprzeciwiałyby się stworzeniu takiego stanu rzeczy, który zamiast podtrzymania tych przedsiębiorstw doprowadziłby do ich rozbicia, gdyby nie restytuowano jednocześnie lokalu, tego najistotniejszego w obecnym czasie ele-

mentu przedsiębiorstwa przemysłowego lub handlowego.

Z wszystkich wyżej wyłożonych względów Sąd Najwyższy powziął uchwałę, przytoczoną na wstępie.

RUCH SŁUŻBOWY

Nominacje.

**Prezydent Rzeczypospolitej
mianował:**

Sąd Najwyższy.

Prof. Dra Rappaperta Emila Stanisława — sędziego Sądu Najwyższego — prezesem Sądu Najwyższego — 25.XI 1947 r.

Sądy Okręgowe.

Policę Leopolda — sędziego Sądu Okręgowego w Lublinie — wiceprezesem Sądu Okręgowego w Lublinie 15.X 1947 r.

Kukłę Mieczysława — sędziego Sądu Grodzkiego w Kalwarii Zebrzydowskiej — wiceprezesem Sądu Okręgowego w Koszalinie 21.VIII 1945 r.

Maczyńskiego Stanisława — sędziego Sądu Okręgowego w Zielonej Górze — wiceprezesem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze 20.XII 1947 r.

Wysokińskiego Leopolda — sędziego Sądu Grodzkiego w Sobolewie — sędzią Sądu Okręgowego w Kaliszu 10.XI 1947 r.

Stefaniuka Eugeniusza — sędziego Sądu Grodzkiego w Elblągu — sędzią Sądu Okręgowego w Elblągu 10.XI 1947 r.

Wizgirda Jana — sędziego okręgowego śledczego Sądu Okręgowego w Nowogrodku w stanie spoczynku — sędzią Sądu Okręgowego w Białymstoku 13.VI 1946 r.

Fiebiga Władysława — sędziego Sądu Grodzkiego w Zielonej Górze — sędzią Sądu Okręgowego w Zielonej Górze 20.XII 1947 r.

Kuźdowicza Alojzego — sędziego Sądu Grodzkiego w Zielonej Górze — sędzią Sądu Okręgowego w Zielonej Górze 20.XII 1947 r.

Pawlickiego Teodora — sędziego Sądu Grodzkiego w Zielonej Górze — sędzią Sądu Okręgowego w Lesznie — 20.XII 1947 r.

Kochanowskiego Ignacego — podprokuratora Sądu Okręgowego w Białymstoku — wiceprokuratorem Sądu Okręgowego w Białymstoku 8.XI 1947 r.

Golosia Edwarda — podprokuratora Sądu Okręgowego w Warszawie — wiceprokuratorem Sądu Okręgowego w Warszawie 10.XI 1947 r.

Kozela Bolesława — podprokuratora Sądu Okręgowego w Elblągu — wiceprokuratorem Sądu Okręgowego w Elblągu 10.XI 1947 r.

Gnieweckiego Wacława — podprokuratora Sądu Okręgowego w Warszawie — wiceprokuratorem Sądu Okręgowego w Warszawie 30.X 1947 r.

Sądy Grodzkie.

Wereńko Halinę — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie — sędzią Sądu Grodzkiego w Warszawie 30.X 1947 r.

Szymankiewicz Wandę — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Poznaniu — sędzią Sądu Grodzkiego w Gorzowie 7.XI 1947 r.

Silwińskiego Zbigniewa — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Gdańsku — sędzią Sądu Grodzkiego w Gdańsku 10.XI 1947 r.

**Minister Sprawiedliwości
mianował:**

podprokuratorami

Grabowskiego Zbigniewa Henryka — sędziego Sądu Grodzkiego w Ratnie — podprokuratorem Sądu Okręgowego w Koszalinie 30.X 1947 r.

Borkowskiego Romana — podprokuratora Sądu Okręgowego w Cieszynie w stanie spoczynku — podprokuratorem Sądu Okręgowego w Częstochowie 24.XI 1947 r.

Kalkę Wiktora — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Toruniu — podprokuratorem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy 15.XII 1947 r.

Kropidłę Pawła — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Katowicach — podprokuratorem Sądu Okręgowego w Katowicach 19.XII 1947 r.

Kazińskiego Eronisława — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Poznaniu — podprokuratorem Sądu Okręgowego w Poznaniu 24.XII 1947 r.

Durno Mariana — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Poznaniu — podprokuratorem Sądu Okręgowego w Gorzowie 24.XII 1947 r.

Orłowskiego Wacława — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie — podprokuratorem Sądu Okręgowego w Warszawie 31.XII 1947 r.

Matuszewskiego Zygmunta — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie — podprokuratorem Sądu Okręgowego w Łodzi 31.XII 1947 r.

Lutowicz Hannę — podprokuratorem Sądu Okręgowego w Warszawie 31.XII 1947 r.

Stachurskiego Stanisława — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie — podprokuratorem Sądu Okręgowego w Łodzi 31.XII 1947 r.

Liberman Edwardę — podprokuratorem Sądu Okręgowego w Warszawie 31.XII 1947 r.

Siusarczyka Januariusza — przewodniczącego Delegatury w Katowicach Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym przy Radzie Państwa — podprokuratorem Sądu Okręgowego w Katowicach 31.XII 1947 r.

Suchockiego Zbigniewa — przewodniczącego Delegatury we Wrocławiu Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym przy Radzie Państwa — podprokuratorem Sądu Okręgowego we Wrocławiu 31.XII 1947 r.

Maja Tadeusza — przewodniczącego Delegatury w Kielcach Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym przy Radzie Państwa — podprokuratorem Sądu Okręgowego w Kielcach 31.XII 1947 r.

Kosztirkę Kazimierza — przewodniczącego Delegatury w Rzeszowie Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym przy Radzie Państwa — podprokuratorem Sądu Okręgowego w Rzeszowie 31.XII 1947 r.

Burdę Andrzeja — przewodniczącego Delegatury w Szczecinie Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym przy Radzie Państwa — podprokuratorem Sądu Okręgowego w Szczecinie 31.XII 1947 r.

asesorami

w okręgu Sądu Apelacyjnego w Gdańsku:

Bednarską Krystynę — 11.XII 1947 r.
Dubickiego Michała — 11.XII 1947 r.
Rabczewską Stanisławę — 11.XII 1947 r.
Kobylińskiego Jerzego — 11.XII 1947 r.
Nowakowskiego Wita Władysława — 19.XII 1947 r.

w okręgu Sądu Apelacyjnego w Katowicach:

Szymańskiego Kazimierza — 14.XI 1947 r.
Rojka Stefana 14.XI 1947 r.
Matuszewskiego Tadeusza — 14.XI 1947 r.
Lisa Jerzego — 14.XI 1947 r.
Czajkowską Stanisławę — 21.XI 1947 r.
Bobera Władysława — 21.XI 1947 r.
Zubika Kazimierza — 21.XI 1947 r.
Brzyckiego Zygmunta — 21.XI 1947 r.
Szczeklika Eugeniusza — 21.XI 1947 r.

w okręgu Sądu Apelacyjnego w Lublinie:

Piątkę Piotra — 30.X 1947 r.
Żółkowskiego Włodzimierza — 19.XII 1947 r.
Nowakowskiego Czesława — 24.XII 1947 r.

w okręgu Sądu Apelacyjnego w Poznaniu:

Klauzińskiego Michała — 5.XI 1947 r.
Grądzielewskiego Stanisława Adama — 5.XI 1947 r.
Orzeszkę Zbigniewa — 5.XI 1947 r.
Zdziernickiego Stanisława — 5.XI 1947 r.

w okręgu Sądu Apelacyjnego w Olsztynie:

Macheińskiego Jana — 25.XI 1947 r.

Stefankiewicza Mariana — 5.XI 1947 r.

Kunowskiego Antoniego — 23.XII 1947 r.

Pacanowskiego Zbyszka Stanisława — 23.XII 1947 r.

Koplińskiego Zbigniewa — 2.XII 1947 r.

Leskiego Stanisława — 23.XII 1947 r.

Kożakowskiego Piotra — 23.XII 1947 r.

Ciszewskiego Władysława — 23.XII 1947 r.

Siwickiego Czesława — 23.XII 1947 r.

Skrzyńskiego Aleksandra — 31.XII 1947 r.

w okręgu Sądu Apelacyjnego w Toruniu:

Kaścińskiego Mariana — 2.XII 1947 r.

Wilewskiego Kazimierza — 2.XII 1947 r.

Szczygłowskiego Włodzimierza — 2.XII 1947 r.

Malickiego Klemensa — 2.XII 1947 r.

Olszewską Krystynę — 2.XII 1947 r.

w okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie:

Tylca Stanisława — 5.XI 1947 r.

Tomaszewskiego Tadeusza — 10.X. 1947 r.

Wiśniewskiego Antoniego — 14.XI 1947 r.

Rudnickiego Piotra — 21.XI 1947 r.

w okręgu Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu:

Kudaka Franciszka — 5.XI 1947 r.

Kapłona Kazimierza — 11.XI 1947 r.

Łysenkę Romana — 24.X 1947 r.

Drzewieckiego Wandę — 12.XII 1947 r.

przeniósł na inne miejsce służbowe:

Sądy Okręgowe.

Świąteckiego Władysława — prezesa Sądu Okręgowego w Świdnicy — na stanowisko prezesa Sądu Okręgowego w Pasłęku 2.XII 1947 r.

Dra Müllera Adama — prezesa Okręgowego Sądu Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie — na stanowisko wiceprezesa Okręgowego Sądu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie 5.XI 1947 r.

Polaka Ignacego — sędziego Sądu Okręgowego w Łomży — na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Ełku 11.XI 1947 r.

Drzewieckiego Kazimierza — sędziego Sądu Okręgowego w Zielonej Górze — na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Gnieźnie 29.XI 1947 r.

Wasa Stefana — sędziego Sądu Okręgowego w Rzeszowie — na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Radomiu 15.XII 1947 r.

Chećkiego Stefana — podprokuratora Sądu Okręgowego w Kielcach — na stanowisko podprokuratora Sądu Okręgowego w Gdańsku 15.XII 1947 r.

Sądy Grodzkie.

Oppenauera Kaliksta — sędziego Sądu Grodzkiego we Lwowie — na stanowisko sędziego Sądu Grodzkiego w Elblągu 20.IX 1946 r.

Przybyszewską Wałentynę — sędziego Sądu Grodzkiego w Kępnie — na stanowisko sędziego Sądu Grodzkiego w Lesznie 12.XI 1947 r.

Gaedego Jerzego — sędziego Sądu Grodzkiego w Grudziądzu — na stanowisko sędziego Sądu Grodzkiego w Koszalinie 11.XI 1947 r.

Janewskiego Leszka — sędziego Sądu Grodzkiego i przewodniczącego Sądu Pracy w Poznaniu — na stanowisko sędziego Sądu Grodzkiego i przewodniczącego Sądu Pracy w Warszawie 19.XI 1947 r.

Neumana Zbigniewa — sędziego Sądu Grodzkiego w Słubicach — na stanowisko sędziego Sądu Grodzkiego w Gorzowie 27.XI 1947 r.

Łowickiego Mariana — sędziego Sądu Grodzkiego w Skarżysku Kamiennej — na stanowisko sędziego Sądu Grodzkiego w Zwoleńniu 29.XI 1947 r.

Dołęńskiego Włodzimierza — sędziego Sądu Grodzkiego w Głogówku — na stanowisko sędziego Sądu Grodzkiego w Rzepinie 15.XII 1947 r.

Zarębę Bohdana — sędziego Sądu Grodzkiego w Szczuczynie — na stanowisko sędziego Sądu Grodzkiego w Warszawie 19.XII 1947 r.

Dra Ostrowskiego Tadeusza — sędziego Sądu Grodzkiego w Żabiem — na stanowisko sędziego Sądu Grodzkiego w Lubaniu 19.XII 1947 r.

Maćkowiaka Edmunda — sędziego Sądu Grodzkiego w Wąbrzeźnie — na stanowisko sędziego Sądu Grodzkiego w Myśliborzu 24.XII 1947 r.

Sajkowskiego Wiençysława — sędziego Sądu Grodzkiego w Wilnie — na stanowisko sędziego Sądu Grodzkiego w Strzelinie 31.XII 1947 r.

Stanię Stefana Kazimierza — sędziego Sądu Grodzkiego w Skoczowie — na stanowisko sędziego Sądu Grodzkiego w Raciborzu 31.XII 1947 r.

asesorów

Nuszia Stanisława — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Toruniu — na stanowisko asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Poznaniu 29.X. 1947 r.

Kosła Franciszka — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie — na stanowisko asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Lublinie 5.XI 1947 r.

Wersockiego Mariana — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Olsztynie — na stanowisko asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu 12.XI 1947 r.

Dykasa Stanisława — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego we Lwowie — na stanowisko asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Olsztynie 23.X 1947 r.

Dzika Zenona — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Gdańsku — na stanowisko asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie 23.XII 1947 r.

Gębczaka Jana — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Katowicach — na stanowisko asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie 23.XII 1947 r.

z w o l n i ł;

Suchockiego Karola — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Katowicach 19.XI 1947 r.

Hoffmana Wiktora — sędziego Sądu Grodzkiego w Mogielnicy 2.XII 1947 r.

przeniósł w stan spoczynku:

Borkowskiego Bolesława — prokuratora Sądu Okręgowego w Radomiu 29.X.1947 r.

Woszczalskiego Mariana — asesora sądowego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie 7.XI 1947 r.

Nowaka Ryszarda Filipa — podprokuratora Sądu Okręgowego w Raciborzu 27.XI 1947 r.

Stachurskiego Józefa — wiceprezesa Sądu Okręgowego w Zielonej Górze 18.XI 1947 r.

Z m a r ł i;

Tatarkiewicz Jan — sędzia Sądu Okręgowego w Gdańsku 12.XI 1947 r.

Bendych Ludwik — sędzia Sądu Grodzkiego w Warszawie 7.XI 1947 r.

Jałowicki Witold — sędzia Sądu Grodzkiego w Łodzi 17.XI 1947 r.

Sokołowski Karol Józef — p. o. sędziego Sądu Grodzkiego w Dąbrowie Górniczej 14.XII 1947 r.

Woyno Tadeusz — sędzia Sądu Grodzkiego w Łodzi 17.XI 1947 r.

Lista konsulów,

którzy otrzymali upoważnienie do wykonywania czynności, przewidzianych w art. 18 i 19 ust. 3 ustawy z dnia 11 listopada 1924 r. (Dz.U.R.P. Nr 103, poz. 944).

Do wiadomości wszystkich władz i urzędów wymiaru sprawiedliwości,

1) do stwierdzania zgodności odpisów z oryginałami dokumentów, oraz do uwierzytelniania podpisów i znaków ręcznych otrzymali upoważnienia:

Skuratowicz Piotr — wicekonsul generalny R. P. w Paryżu,

Sobolewski Zygmunt — konsul R. P. w Luksemburgu,

Pękalski Piotr — wicekonsul R. P. w Tuluzie,

Zakościelny Henryk — zastępca kierownika Wydziału Konsularnego Ambasady R. P. w Belgradzie,

Dr Kuligowski Zygmunt — poseł R. P. w Kairze,

Larysz Rudolf — konsul R. P. w Strasburgu,

Zembrzusi Władysław — wicekonsul R. P. w Morawskiej Ostrawie.

2) do stwierdzania zgodności odpisów z oryginałami dokumentów i poświadczania podpisów i znaków ręcznych oraz sporządzania przekładów i stwierdzania zgodności przekładów z oryginałami lub odpisami otrzymali upoważnienia:

Rembiszewski Leon — konsul generalny R. P. w Paryżu (dla języka francuskiego, rosyjskiego i niemieckiego),

Lempicki Tadeusz — konsul generalny R. P. w Marsylii (dla języka francuskiego, argielskiego, rosyjskiego i niemieckiego),

Wójcik Zdzisław — wicekonsul R. P. w Strasburgu (dla języka francuskiego),

Jasiński Jerzy — kierownik Referatu Prawno-Społecznego w Konsulacie Generalnym R. P. w Brukseli (dla języków francuskiego, łacińskiego i rosyjskiego)

3) do sporządzania przekładów i stwierdzania

zgodności przekładów z oryginałami lub ich odpisami otrzymali upoważnienia:

Śliwiński Antoni — urzędnik Wydziału Konsularnego Poselstwa R. P. w Rio de Janeiro (z języka portugalskiego na polski i odwrotnie),

4) do przesłuchiwania na wezwanie władz sądowych polskich stron, świadków, znawców bez przysięgi i pod przysięgą, dokonywania doręczeń wezwań i pokwitowań otrzymali upoważnienia:

Jasiński Jerzy — kierownik Referatu Prawno-Społecznego w Konsulacie Generalnym R. P. w Brukseli.

Prenumerata Dziennika Urzędowego Ministerstwa Sprawiedliwości na rok 1948 wynosi 250 zł.

Zgłoszenia prenumeraty należy dokonywać na odcinku czeku, przeznaczonym na korespondencję.

Administracja wydawnictw Ministerstwa Sprawiedliwości — Warszawa, Leszno 53/55, konto P. K. O. I — 1999

Tłoczono z polecenia Ministra Sprawiedliwości w Drukarni Ministerstwa Sprawiedl. w Warszawie

16

Nakładem Ministerstwa Sprawiedliwości,

w opracowaniu

Wydziału Popularyzacji Prawa, ukazały się następujące wydawnictwa:

N A Z W A	C E N A		
	Normalna	dla prac. wymiaru sprawiedl.	dla urzędów państwowych
Kodeks Karny, wydanie II	w y c z e r p a n y		
Kodeks Zobowiązań	w y c z e r p a n y		
Kodeks Postępowania Cyw. wraz z Kodeksem Post. Niesp.	w y c z e r p a n y		
Kodeks postępowania karnego	150	160	120
Regulaminy sądów i prokuratur	350	200	350
Przepisy o kasach sądowych	w y c z e r p a n e		
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby cyw., rok 1945—1946, zeszyt I	170	85	120
Zbiór Orzeczeń S.N. Izby karnej, rok 1945—1946, zeszyt I i II	170	85	120
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby karnej, rok 1947, zeszyt I . .	100	50	75
Prawo karne skarbowe	100	50	75
Prawo cywilne (cz. I. prawo familijne, przepisy proc., akta stanu cyw.)	300	150	225
Prawo cywilne (cz. II. prawo rzeczowe, prawo o księgach wiecz., przep. proced.)	200	100	150
Prawo cywilne (cz. III. prawo spadkowe i przep. proced.)	200	100	150
Informator Sądowy na rok 1947/48	500	250	350
Poradnik ławnika w sprawach karnych (Bibl. Pop. Prawa Nr 1)	200	100	150
Prawo o ustroju edwokatury	150	75	100
Litera Prawa (Biblioteka Popul. Prawa Nr 2)	80	40	60
Kodeks handlowy	400	200	300
Koszty sądowe	260	150	195
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Cyw. rok 1947, zeszyt I . .	170	85	120
Zbiór Orzeczeń S. N. Izby Karnej, rok 1947, zeszyt II	100	50	75
Odtwarzanie i umarzanie dokumentów utraconych, zniszczonych lub zagubionych	200	100	150
Prawo o Sądach Ubezpieczeń Społecznych	250	125	185
Co każdy obywatel wiedzieć powinien o administracji państwowej (Biblioteka Popul. Prawa Nr 3).	100	50	75
Zbiór Orzeczeń S.N. Izby Cywilnej, rok 1947 zeszyt II.	170	85	120

Do nabycia w Biurach Sprzedaży Dziennika Ustaw Warszawa, Al. Wyzwolenia 30, Łódź, ul. Piotrkowska 89 i we wszystkich księgarniach.

Zamówienia kierować na odcinkach czeku P. K. O. Warszawa I-1999 do **Administracji Wydawnictw** Ministerstwa Sprawiedliwości, ul. Leszno nr 53/55. Wydawnictw za zaliczeniem nie przesyła się.